

Міністерство освіти та науки, молоді і спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології**

ВИПУСК 11

Засновано у 2003 році

Рівне - 2011

ББК 71.0**А 43****УДК 008:168.522**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології. – Вип. 11 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2011. – 199 с.

Головний редактор:**Виткалов В.Г.**кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)**Редакційна колегія:****Афанасьєв Ю.Л.**доктор філософських наук, професор Київського університету
ім. Б.Грінченка**Баканурський А.Г.**доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного
політехнічного університету**Виткалов С.В.**кандидат мистецтвознавства, доцент РДГУ,
відповідальний секретар, заступник редактора**Воробйов А.М.**

кандидат педагогічних наук, професор РДГУ

Дем'янчук О.Н.доктор педагогічних наук,
професор Луцького інституту розвитку людини „Україна”**Жилюк С.І.**

доктор історичних наук, професор РДГУ

Коваль Г.П.

доктор педагогічних наук, професор РДГУ

Кралуєк П.М.доктор філософських наук,
професор НУ „Острозька академія”**Круль П.Ф.**доктор мистецтвознавства,
професор Прикарпатського національного університету
ім. В.Стефаніка**Кушнарєнко Н.М.**

доктор педагогічних наук, професор ХДАК

Поніманська Т.І.

кандидат педагогічних наук, професор РДГУ

Постоловський Р.М.

кандидат історичних наук, професор РДГУ

Стоколос Н.Г.

доктор історичних наук, професор РДГУ

Троян С.С.

доктор історичних наук, професор РДГУ

Черніговець Т.І.кандидат педагогічних наук, доцент РДГУ,
голова СНТ „Афіна”**Швецова-Водка Г.М.**

доктор історичних наук, професор РДГУ

Яремко-Супрун Н.О.

доктор мистецтвознавства, професор РДГУ

Рецензенти:**Арцишевський Р.А.**доктор філософських наук, професор Волинського
національного університету ім. Лесі Українки**Брилін Б.А.**доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного
педагогічного університету ім. М.КоцюбинськогоНауковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.****ISBN 978-966-8424-77-9**

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 30.12.2011 р.)Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

УДК 378.14.7

**Постоловський Р.М. – професор,
ректор РДГУ, заслужений діяч
науки і техніки України****НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВИ**

Щиро вітаю Вас, шановні учасники цього поважного наукового заходу, у Рівненському державному гуманітарному університеті!

VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі» є черговим свідченням посиленої уваги науковців України до проблем культури в їх широкому розумінні. Про це свідчить й представництво нашої конференції.

Входження України у європейський культурний простір передбачає, як відомо, значну активізацію наукової діяльності, створення потужних наукових центрів, спрямованих на розробку фундаментальних наукових проблем, формування високо гуманітарного суспільства загалом, розгортання спільних наукових програм, що не лише наблизять українську спільноту до загально визнаних світових стандартів життя, але й до світових духовних цінностей. На це спрямовує нас й Державна програма «Наука в університетах», затверджена Кабінетом Міністрів України ще у 2008 році. Адже кращий фахівець сьогодні – це, безсумнівно, той, хто постійно знаходиться у творчому пошуку, бере безпосередню участь у розробці і розширенні обріїв своєї професії, піклується про своє духовне зростання.

Як відомо, при розрахунку рейтингу університетів за методикою Інституту вищої освіти Шанхайського університету, враховуються чотири основні показники, серед яких якість освіти, науковий рівень професорсько-викладацького складу, результативність наукових досліджень та академічні чинники. Причому, домінуючою в цьому контексті є саме результативність наукового пошуку.

Симптоматично, що саме у м. Рівному упродовж останніх років збирається наукова громадськість України для обговорення питань розвитку української мови, реформування системи вищої освіти в контексті Болонської декларації, розвитку культури і мистецтва, його нових форм і тенденцій в ринкових умовах, інших важливих проблем духовної культури сьогодення, у яких активну участь бере й молодь. Нещодавно проведено подібні заходи й на кафедрах української мови, психології, всесвітньої історії тощо.

Сьогодні при кафедрах нашого університету функціонує понад 150 наукових гуртків, проблемних і творчих колективів за різними науковими напрямами. Тож традиційною є і перемога наших студентів або призові місця, здобуті ними на останніх Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт за напрямами «Психологія», «Екологія» тощо.

В останні роки посилюються творчі зв'язки нашого університету з навчальними закладами, культурними центрами, громадськими організаціями українців зарубіжних країн (Польщі, Італії, Німеччини, Росії, Білорусі, Канади, Австрії). За підтримки товариства «Російський центр» створено та оснащено спеціалізовані аудиторії. Значно збільшено комп'ютерний парк університету.

РДГУ є співорганізатором міжнародного слов'янського фольклорного фестивалю народної музики «Коляда», міжнародного молодіжного фестивалю «Древлянські джерела», міжнародного фестивалю духової музики «Сурми», які стали вже традиційними і збирають чималий науковий та мистецький потенціал не лише країн СНД, але й далекого зарубіжжя. В контексті цих заходів викладацький склад університету став ініціатором проведення

науково-практичної конференції під егідою WASBE при ЮНЕСКО на тему «Проблеми розвитку духової музики у Східній Європі». А міжнародні конференції студентів та молодих науковців «Наука, освіта, суспільство очима молодих», як і міжнародна наукова конференція «Актуальні проблеми вітчизняної і всесвітньої історії», уже тривалий час збирають поважні аудиторії з низки країн далекого та близького зарубіжжя.

Останнім часом значно активізувалася діяльність аспірантури та докторантури нашого закладу, про що свідчать захисти дисертаційних досліджень, значне покращення якісного складу багатьох кафедр. І ці приклади, що засвідчують про важливість наукової діяльності та її результативність, можна легко продовжувати.

Учасниками VII Всеукраїнської науково-практичної конференції є представники майже 50 вищих навчальних закладів України, зокрема: Київського національного університету культури і мистецтв, Міжрегіональної академії управління персоналом, Луцького інституту розвитку людини «Україна», Приазовського державного технічного університету, Національного університету «Острозька академія», Київського університету права НАНУ та його філій, Львівського національного університету ім. І.Франка, Волинського національного університету ім. Лесі Українки, Мистецького інституту художнього моделювання ім. Сальвадора Далі (Київ), Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім. Т.Шевченка, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України, Харківського національного університету ім. Г.Сковороди, Національного університету водного господарства і природокористування (м. Рівне), Національного університету «Львівська політехніка», Новоолександрівського НВК Київської області, Національної академії мистецтв України, Київського університету ім. Б.Грінченка, Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка, Кримського державного медичного університету ім. С.Георгієвського, Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ), Маріупольського державного університету, Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету, Національної музичної академії ім. П.Чайковського, Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Кримського інженерно-педагогічного університету, Миколаївського факультету менеджменту і бізнесу КНУКіМ, Закарпатського художнього інституту, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Львівської Національної академії мистецтв, Інституту культурології Національної академії мистецтв України, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського НАНУ, Миколаївського коледжу культури і мистецтв, Луцького державного педагогічного коледжу, Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ, Корецького НВК «Школа-ліцей», Рівненської гімназії «Гармонія», Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії, Волинського вищого училища культури і мистецтв ім. І.Стравінського, Одеського національного політехнічного університету, Одеського національного університету ім. І.Мечникова, Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка, Черкаського факультету менеджменту і бізнесу КНУКіМ, Херсонського державного університету, Вінницького національного технічного університету, Львівського національного аграрного університету, Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.Карпенка-Карого, багатьох кафедр Рівненського державного гуманітарного університету, а також викладацький склад низки спеціалізованих шкіл області.

Щороку зростає й якісний склад учасників. А наукові дискусії знаходять своє продовження у фахових наукових збірниках, що друкуються на кафедрах культурології, всесвітньої історії та інших структурах РДГУ.

Бажаю Вам творчих успіхів, нових ідей, нових наукових звершень і в цій ділянці людської діяльності. Сподіваюся, що обмін думками під час проведення заходу допоможе вам зайвий раз ствердитися у незаперечності істини про те, що лише людина мисляча, людина творча, людина, що не полишає свого вдосконалення упродовж життя – зможе принести користь своїй державі, забезпечити і їй, і собі достойне майбутнє!

Зміст випуску

Постоловський Р.М. Наукова діяльність як важливий чинник формування сучасного фахівця та становлення держави	3
Виткалов В.Г. Вітчизняна культура в сучасній науковій думці	5
Розділ І.	
Художня практика України в історичній ретроспективі	9
<i>Ластовецька-Соланська З.М.</i> Деякі аспекти взаємодії музики та літератури	9
<i>Сабадаш Ю.С.</i> Політика і художня культура як основа пробудження національної свідомості	13
<i>Тарчинська Ю.Г.</i> Творчість Ф.Шопена – еволюційний етап розвитку фортепіанного мистецтва	17
<i>Дедю О.</i> Культурно-мистецькі взаємини Юліуша Словацького та Фридерика Шопена	20
<i>Луценко Н.А.</i> Інтегративна творчість Івана Франка	24
<i>Гаврилів Г.</i> Мистецьке об'єднання як джерело передачі художнього досвіду	28
<i>Талах І.І.</i> Євангельські сюжети у творчості художника Миколи Ге	30
<i>Кречко Н.М.</i> Репертуарна політика та концертна практика провідних академічних хорових колективів України як фактор розвитку вітчизняної хорової культури 60-80-х рр.	36
<i>Тракало О.М.</i> Європейський джаз другої половини ХХ століття	41
<i>Лобан Т.</i> Мерс Кенінгем – видатний балетмейстер американського танцю модерн	45
<i>Петлій С.</i> Передумови виникнення психоделічної музики як складової масової культури	48
<i>Мельничук С.Ф.</i> Культурні контакти Великої Волині та Слобожанщини	52
<i>Сідлецька Т.І.</i> Особливості репертуару народно-оркестрових колективів на сучасному етапі	56
<i>Виткалов С.В.</i> Сучасна театральна Рівненщина: вектори творчості	60
<i>Романюк А.М.</i> Розвиток бандурного мистецтва на Дубенщині	63
<i>Сахарчук Р.В.</i> Концертні транскрипції народної музики: «Жайворонок» Г. Дініку	67
<i>Місанчук І.</i> Естрадне вокальне мистецтво Волині (1991-2011): напрями розвитку та постаті	70
<i>Дударець В.М.</i> Культурно-видовищні установи та принципи їх організації і формування в дизайні	73
<i>Кушнар'єв В.В.</i> Використання засобів масової інформації для реклами культурного туризму: проблеми взаємостосунків	76
<i>Нікольченко Ю.М.</i> Давид Ігорович і початок політичної дезінтеграції та князівських міжусобиць у Київській Русі наприкінці XI – початку XII століть	81
Розділ ІІ.	
Теоретико-методологічні основи збереження народних традицій	89
<i>Мельничук С.Ф.</i> Харківська цимбальна школа як культурний феномен	89
<i>Ціхоцька Т.В.</i> Українська весняна музична обрядовість: історія виникнення та жанрова характеристика	92
<i>Сташук О.А.</i> Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини у творчих постатях: Василь Познік	95
<i>Ясковець О.В.</i> Традиції українського писанкарства: етнорегіональна специфіка (за матеріалами Корецького району Рівненщини)	99
<i>Ланчук О.О.</i> Соломоплетіння як вид декоративно-прикладного мистецтва	102
<i>Поліщук О., Богдан З.</i> Виховний потенціал музичних творів з тематикою фольклорного походження	106
<i>Яковська С., Шуль Г.</i> Українська народна пісня та романс як засоби національного музичного виховання	109

<i>Сокоп Т.М.</i> Дерманська Свято-Троїцька жіноча обитель – відродження духовного осередку Волині	112
---	-----

Розділ III.

Освіта і виховання як основа розвитку культури XXI століття	117
--	------------

<i>Радковська Л.М.</i> Духовне виховання молоді як складова освітньо-культурного процесу	117
--	-----

<i>Крижановська Т.І.</i> Активізація навчальної діяльності майбутніх вчителів музики у процесі вивчення творчості М.Лисенка	120
--	-----

<i>Буцяк В.І., Турко Н.Є.</i> Деякі аспекти підготовки студентів до позакласної роботи з дисципліни «Основний музичний інструмент»	123
---	-----

<i>Жабчик О.М.</i> Музично-виконавська майстерність як художньо-педагогічна проблема	126
--	-----

<i>Тарчинська Ю.Г.</i> Стилевідповідне інтонування як основа інструментального навчання	131
---	-----

<i>Мельничук Л.В., Хватаєва І.В.</i> Особливості вокального інтонування і основні етапи роботи над ним на заняттях з фортепіано	135
--	-----

<i>Андрущак Б., Смокович Т.</i> Формування виконавського стилю в контексті фортепіанної підготовки вчителя музики	138
--	-----

<i>Степанець Л.І.</i> Дитячий аматорський театр як інститут соціалізації творчої особистості	142
--	-----

<i>Хролець О.І.</i> Особливості становлення елементів дитячої субкультури у молодшому шкільному віці	147
---	-----

<i>Панасюк Р.П.</i> Музично-ритмічне виховання в початкових класах (на прикладі «Ритмічної гімнастики» Еміля Жак-Далькроза)	149
--	-----

Розділ IV.

Професійна педагогічна діяльність як культурний феномен	154
--	------------

<i>Скнар О.І.</i> Модернізація змісту, форм і методів виховання студентської молоді в контексті нової парадигми виховної роботи	154
--	-----

<i>Янжула О.В.</i> Теоретичні засади категорії «культурні цінності» в аспекті полікультурної освіти	158
--	-----

<i>Волошина Л.П.</i> Особливості музичного супроводу у різних аспектах уроку класичного танцю	162
--	-----

<i>Скоцький А.В.</i> Основні принципи та специфіка будови уроку джаз-модерн танцю	166
---	-----

<i>Вихованець А.А.</i> Ансамблева гра в духовому оркестрі	169
---	-----

<i>Лісовик Н.</i> Формування професійних умінь і навичок фортепіанної техніки	172
---	-----

<i>Науменко М.О.</i> Проблеми викладання диригування в умовах педагогічного навчального закладу	176
--	-----

<i>Дем'янюк О.І.</i> Технологія формування передумов вокально-інтонаційної культури студентів спеціалізації «Хорове диригування»	179
---	-----

<i>Добичина С.О., Конопльова С.Ю.</i> Шляхи розвитку професійної підготовки майбутніх працівників закладів культури і мистецтв у сучасних умовах	183
---	-----

<i>Чернюшок О.В.</i> Структурний аналіз композиції у методиці викладання образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва	186
---	-----

<i>Кучина Н.І.</i> Методика викладання дисципліни «Ділові комунікації» для студентів економічних спеціальностей ВНЗ	188
--	-----

<i>Жук В.М.</i> Використання фонду краєзнавчого музею як джерельної бази вивчення історії вітчизняної книги та бібліотечної справи студентами університету	193
---	-----

<i>Несін В.П.</i> Інформатизація сільських бібліотек: сучасний стан і перспективи розвитку	196
--	-----